

Full kontrollglädje

Vill du kunna skraddarsy din kameras funktioner in i minsta detalj är Pentax K20D rätt kamera för dig. Söker du däremot en enkel familjekamera eller snabb yrkeskamera är K20D inte rätt för dig.

TEXT OCH FOTO MAGNUS FRÖDERBERG

Bra vitbalans Det är lätt att hitta optimal vitbalans med något av de förinställda lägena. Bilden är tagen på iso 6400.

FAKTA: Pentax K20D

Rek. pris	12 100 kronor
Sensorstorlek	23,4 x 15,6 mm CMOS
Förlängningsfaktor	1,5
Damm borttagning	Ja
Effektiv upplösning	14,5 megapixel (4672 x 3104)
Filformat	JPEG, RAW, (DNG, ELLER, PEF)
Objektivfattning	Kompatibel med Pentax K-bajonett
Inbyggd bildstabilisering	Ja
Autofokus	11 punkter (SAFOX VIII)
Sökare	Spiegelreflex, ca 95% täckning, dioptrijusterbar -2,5 till +1,5, 0,95x förstoring
Skärm	2,7 tum (230 000 bildpunkter), fast
Skärmsökare	Ja
Ljutmätning	Flerfält (16 st), centrumvägd, spot
Vitbalans	Auto, 8 lägen, egen, manuell (2500-10000 K)
ISO	100-6400
Slutartid	30-1/4000 s och B-läge
Exponeringskomp.	+/- 2 med 1/3 steg
Självutlösare	2 och 10 sekunder
Blixt	Uppfallbar
Minnestyp	SD
Batteri	D-L150 litiumjon
Mått	142 x 101 x 70 mm
Vikt inkl. batterier	795 gram

Pentax hade kunnat vara kaxiga och kallat K20D för en yrkeskamera eftersom den är rejält byggd och tål väder och vind. Inställningsmöjligheterna är minst sagt omfattande. Det låter väl som en yrkeskamera?

Självbilderna hos Pentax har aldrig varit ett yrkesfotomärke även om deras mellanformatskameror främst har sålts till yrkesfotografer och deras LX-modell under tidigt 80-tal kunde mäta sig med Canon och Nikon.

Pentax 6x7-kamera var de facto en yrkeskamera, men det är inte Pentax K20D. Och tur är väl det, då skulle ju de sanna fotoentusiasterna glömmas bort.

Några av de saker som gör att K20D inte är ett proffsverktyg är den säkra men långsamma autofokusen, utformningen av knappar och reglage, några detaljer i handhavandet och att kameran bara tar tre bilder per sekund.

I stället finns en rad finurliga lösningar och inställningsmöjligheter som gör K20D till en kamera för fotoentusiaster som tycker det är roligt att skraddarsy kamerans inställningar och har inte har för bråttom.

Unik automatik

En sådan sak som att Pentax hittat på två egna automatiklägen som inte konkurrenterna har vittnar om företagets finurlighet och omsorg om

entusiasterna.

Det ena automatikläget kallas Sv och är en slags programautomatik där fotografen väljer ISO med inmatningsratten. Det här läget är bra om man rör sig mellan områden med stora skillnader i ljus.

Det andra unika automatikläget kallas Tv och är en kombination av tids- och bländarautomatik. Med den ena inmatningsratten kan man välja en tid och automatiken väljer sedan bländare. Vrider man i stället på den andra inmatningsratten får man den bländare som önskas och tiden ställs in automatiskt. Genialiskt.

Hos andra märken är ofta den bakre inmatningsratten tänkt för exponeringskompensation, men det är lika lätt att trycka på knappen för exponeringskompensation och samtidigt vrida på den främre inmatningsratten. Däremot saknar jag en knapp för blixtpoängkompensation. Den hade kunnat vara kombinerad med blixtknappen eller sitta under den och över den unika RAW-knappen.

För den som vanligtvis fotograferar med JPEG och snabbt vill kunna slå över till JPEG när motiven är krävande att vitbalansera, eller så viktiga att endast högsta kvalitet duger, är RAW-knappen en välsignelse.

Även i JPEG går det att få högre kvalitet än tidigare. Pentax K20D kan ställas in i fyra olika kvalitetsnivåer mot tre hos K10D. Det fyrstjärniga

Rejält byggd, men greppet faller inte oss i smaken.

Halvdan skärmsökare. Det är meningslöst att zooma in på detaljer i bilden med skärmsökaren. Upplösningen blir för dålig.

**KAMERA & BILD
BRA KÖP**

AF-knappen är för liten. Det är lätt att råka trycka på fel knapp.

Onödig knapp. Det finns ingen anledning till en knapp för att stänga av bildstabilisering, mer än att skyta om funktionen.

Ytterlighet. Givetvis måste vi även visa en bild tagen med ISO 100.

läget innebär mycket låg JPEG-komprimering. Konstruktörerna hos Pentax som jag talat med tycker själva att det fyrstjärniga läget är lite överflödigt. De tycker att man lika gärna kan fotografera i råformat om man är ute efter högre kvalitet. Samtidigt kan det alltid finnas någon som absolut vill fotografera i JPEG och som har höga kvalitetskrav.

Vill du fotografera i råformat kan du välja mellan Pentax egna format eller Adobes universella DNG-format. Enligt Pentax innehåller deras eget format lite mer information men bildkvaliteten ska vara likvärdig.

Rejält kamerahus

Kamerahuset känns rejält byggt utan att bli klumpigt. Känslan av pålitlig kvalitet är påtaglig. Däremot gillar jag inte ergonomin. Jag vill omfamna kameran i ett stadigt grepp med min hand, men då hamnar mina fingrar fel och greppet på baksidan blir oskönt.

Knapparna och urgröpningen för tummen på baksidan är utformade så jag måste flytta ner handen lite. Då kommer jag åt knappen för autofokus och exponeringslös men i mitt tycke blir greppet inte lika stadigt. Jag trivs bättre med lillebror K200D.

Det hade passat mig bättre om knappen för exponeringslös och autofokus placerades intill sökaren. Dessutom hade autofokusknappen gärna

fått vara större, oavsett placering. Som det är nu är det lätt att missa knappen och i stället trycka på knappen för exponeringskompensation.

Förutom en knapp för blixtpoängkompensation saknar jag även knappar för vitbalans och ISO-inställning. Det går att ställa in ISO med OK-knappen intryckt, men det kräver att man vet om det. Den här möjligheten kom efter en firmwareuppdatering av K10D. Men det är synd att Pentax inte insett att K20D borde ha fått en egen ISO-knapp.

Knappen för alternativexponering hade gärna fått byta funktion till inställning av vitbalans. Årligt talat så ställer väl de flesta in vitbalans oftare än de använder alternativexponering.

För att ställa in vitbalans tvingas man i stället trycka in funktionsknappen «Fn». Under den knappen döljer sig även ISO-inställning, blixternativ, serietagning, självutlösare, fjärrstyrning, optimering av dynamiskt omfång samt bildinställningar. Det är för väl att Pentax gömt undan en del funktioner, knappgigen hade blivit total annars, men jag tycker att de till viss del valt att gömma fel funktioner.

Att kunna välja mellan «snabb» eller «normal» hastighet på serietagningen blir lite skrattretande då båda lägena är tämligen långsamma. Jag frågade en av Pentax konstruktörer om varför kameran bara fått 3 bilder i sekunden som snabbast och

KONKURRENTERNA:

Sony A350 är mer för familjefotografen med smidigare skärmsökare. Brusar däremot mer.

LÄS MER PÅ WEBBEN
www.kameraochbild.se

Canon 40D är mycket snabbare med 6,5 bilder per sekund. Sämre batterigrepp.

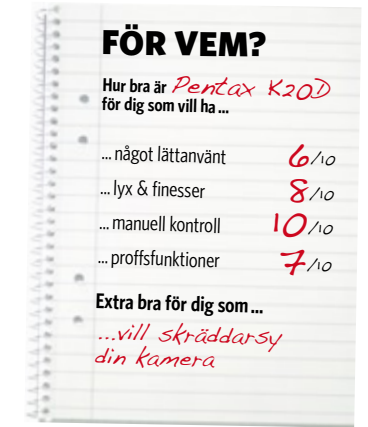

ISO 6400 fungerar utmärkt vid gynnsamma motiv, exempelvis det här som domineras av ljusa toner.

SÅ KLARAR PENTAX OCH SONY BRUSET

Pentax är ungefär ett exponeringssteg bättre än konkurrenterna när det gäller brus.

Så satte vi betyget

Bildkvalitet 8

Det är imponerande hur Pentax lyckats få till bildkvaliteten med en helt ny sensor som till skillnad från de flesta andra sensorer inte görs av Sony eller Canon. Men upp till kvaliteten hos Nikon D300 är det en bit.

Byggkvalitet 9

Pentax K20D är ordentligt byggd. Den känns tillförlitlig och tål tuffa tag.

Ergonomi & logik 7

Ergonomin har tyvärr inte blivit bättre än K20D. Det saknas fortfarande en del knappar och det är onödigt krångligt att göra en del inställningar. Plus för stor sökare.

Mångsidighet 8

Späckad med funktioner och i ett rejält hus duger K20D till det mesta. Vi saknar dock snabbare autofokus och serietagning.

Valuta för pengarna 7

K20D är högre prissatt än K10D och därför sjunker betyget. Sänks priset kommer betyget att stiga.

Pentax K20D

BETYGSATT I KLASS	SYSTEM
• Bildkvalitet	██████████
• Byggkvalitet	██████████
• Ergonomi & logik	██████████
• Mångsidighet	██████████
• Valuta för pengarna	██████████

SNITTBETYG 7,8
REKOMMENDERAT PRIS 12 100 KR

Styrkor Stor sökare, bra bildkvalitet, rejält byggd, många inställningsmöjligheter.

Svagheter Långsam autofokus och serietagning. Några knappar saknas. Förstoringsläget i skärmsökaren ej bra.

fick till svar att det annars skulle innebära att de tvingats använda några lite dyrare komponenter.

Även om inte Pentax vill att priset ska skena i väg så undrar jag om det är själva kostnaden som avgjort valet utan att kameran inte ska konkurrera med en dyrare modell som givetvis måste få vassare prestanda. Detta är givetvis rena spekulationer från min sida, men jag kan konstatera att 3 bilder per sekund är långsammare än många konkurrenter. Jag hade gärna sett att kameran fick möjlighet att ta 5 bilder per sekund. Då hade den passat bättre för sport, djur och nyhetsfotografering.

Olika bildstilar

Som den entusiastkamera Pentax K20D är finns det massor av möjligheter att ställa in vitbalans och bildstilar på olika sätt. Pentax har lagt in olika tonkurvor om man exempelvis vill ha ljusare bilder eller mer livfulla. Vitbalansen har tre olika lägen för lysrör och vill man ange färgtemperaturen finns det tre olika lägen som man kan ställa in i förväg. Den manuella vitbalansen går att finjustera i alla färgriktningar.

Ytterligare ett tecken på Pentax finurliga uppfinningsförmåga är den gröna knappen intill avtryckaren. Med den knappen kan man välja vilka av de värden för tid och bländare som automatiken ger som man själv vill ändra.

Men framför allt är knappen en välsignelse vid fotografering med manuell exponering. Tryck ner knappen och kameran ställer automatiskt in ett grundvärde utifrån vad automatiken skulle ha valt. Sedan är det bara att finjustera tid och bländare efter eget huvud. Går man exempelvis inomhus efter att ha varit ute och fotograferat i solen kan det krävas ett intensivt rattande för att ändra tid och bländare, med den gröna knappen hittar man snabbare rätt.

Trots att kameran är fylld med inställningsmöjligheter tillhör

inte visningen i den svartvita LCD-skärmen de mer informationsrika. Det går exempelvis inte att se hur vitbalansen är inställd, bara att den inte är inställd på auto. Du får också välja mellan att se återstående bilder på minneskortet eller ISO.

Halvdan skärmsökare

Givetvis har Pentax marknadsavdelning ett öra ut mot kunderna och lyssnar av vilka trender som gäller. De har inte missat att skärmsökare är något som alla kameror ska ha i dag. Pentax försök att göra en skärmsökare känns dock lite halvhjärtat.

Det kräver en titt i instruktionsboken för att förstå att man ska vrida vredet kring avtryckaren till bländarsymbolen för att aktivera skärmsökaren.

Fråga mig inte vad en bländare har med skärmsökaren att göra, men symbolen fanns där även på K10D och innebar då att kameran tog en tittbild som inte sparades på minneskortet. Den funktionen har försvunnit och saknas nog av få. Så hemskt är det väl inte om en testbild sparas på minneskortet.

Väl i gång är det inget fel på bilden på skärmsökaren. För att få autofokus måste man trycka ner autofokusknappen precis som på Canon EOS 40D. Då fälls spegeln ner och skärmsökaren släcks för att autofokusmodulen ska kunna ställa skärpan.

Tyvärr har konstruktörerna gjort en grov miss med skärmsökaren. Det går att zooma in på ett område i bilden, men då zoomar man i den redan lågupplösta videosignalen till skärmsökaren. Bilden blir väldigt pixlig och det blir inte lättare att ställa in skärpan.

Här missar Pentax en stor fördel som en skärmsökare kan ha, nämligen att kunna kontrollera att skärpan hamnar rätt vid manuell fokusering. Vid makrofotografering är det

väldigt bra att kunna göra så.

Förhoppningsvis kan detta rättas till med nästa uppdatering av programvaran (firmware) även om jag och andra journalister påpekade denna brist redan vid pressvisningen i januari.

Kan skraddarsys

Jag har tidigare varit inne på att K20D kan skraddarsys i stor utsträckning. Det finns 36 olika funktioner som kan ändras. För flera av dem finns det ett flertal alternativ. Det innebär alltså att kameran kan ställas in på en otrolig mängd sätt. Detta kan vara ett problem om flera delar samma kamera. Det hade varit bra om det fick att spara ner sina inställningar på minneskortet så att man kan ladda in sina egna inställningar igen om någon annan använt kameran.

Sökarbilden hos kameror med APS-C-sensor brukar inte vara så stor. Pentax har ansträngt sig för att åstadkomma en stor sökarbild. Skillnaden mot Sony A350 som vi också testar i detta nummer.

Liksom Sony A350 har Pentax 14 megapixel. Jag tycker att Pentax har lyckats mycket bra med bildkvaliteten trots de många pixlarna. ISO 3200 är användbart och jag har tagit en del bilder med ISO 6400 som jag är mycket nöjd med. Men det kräver motiv som gör sig bra med lite brus.

En bra finess för att öka bildkvaliteten direkt ut ur kameran är funktionen «D-Range». Kameran antyder att det dynamiska omfånget skulle öka med 200 procent vilket är rent nonsens, men funktionen är ändå nyttig.

D-Range fungerar så att kameran underexponerar bilden i högdagarna och sedan kompenseras underexponeringen med en tonkurva som lyfter upp mellan- och skuggtonerna till normal nivå. Detta går att göra själv om man är noga med att exponera efter högdagarna och sedan justerar tonkurvan. Men det blir enklare med D-Range-funktionen.

Med D-Range försvinner möjligheten att fotografera vid ISO 100. Det beror på att kameran vid ISO 200 egentligen använder ISO 100 med ett stegs underexponering så att värdena blir som om ISO 200 hade använts. Skillnaden i högdagerteckning med D-Range uppskattar vi till cirka två tredjedels steg.

Slutsats

Pentax K20D är en kamera som man lätt fattar tycke för, åtminstone som fotoentusiast. K20D är rejäl och har många finurliga finesser och genomtänkta funktioner. Tyvärr har inte Pentax inte ansträngt sig för att rätta till de små ergonomiska missarna från K20D.

Entusiaster kan lätt bli lite nördiga, och K20D är kanske en ganska nördig kamera. Kompetensen är det inget fel på, men kameran skulle bli lite folkligare och nå en bredare publik om den hade lite snabbare serietagning. Det är den största plumpen i protokollet tillsammans med den felkonstruerade skärmsökaren.

Ser vi till helheten är Pentax K20D en kamera som imponerar både med sitt kamerahus och med bildkvaliteten. ■